

Griezelen of gruwelen?

Deze pdf hoort bij aflevering 153 van De Grote Vriendelijke Podcast, de Update van december 2025, waarin we het onderstaande Facebook-bericht van griezelschrijver Paul van Loon bespreken. In zijn bericht vertelt Van Loon niet om welke auteur en om welk boek het gaat. Ons was al snel duidelijk dat het ging om Michael Reefs en zijn boek 'TikTokTerror' (Billy Bones 12+). Paul van Loon heeft dit aan ons bevestigd. Daarop hebben wij Reefs in het kader van hoor en wederhoor om een reactie gevraagd. Hij wil die graag geven. Hieronder vind je zowel het bericht van Paul van Loon als de reactie van Michael Reefs.

Het openbare Facebook-bericht van Paul van Loon van 2 december 2025:

Ik geloof dat ik langzaam de draad kwijt begin te raken met de huidige kinderboeken, met name de 'griezelboeken' voor kinderen, die tegenwoordig geschreven worden. Ik schrijf eigenlijk nooit iets over andere auteurs, want ik ken ze niet en wie ben ik om iets over het werk van een ander te zeggen.

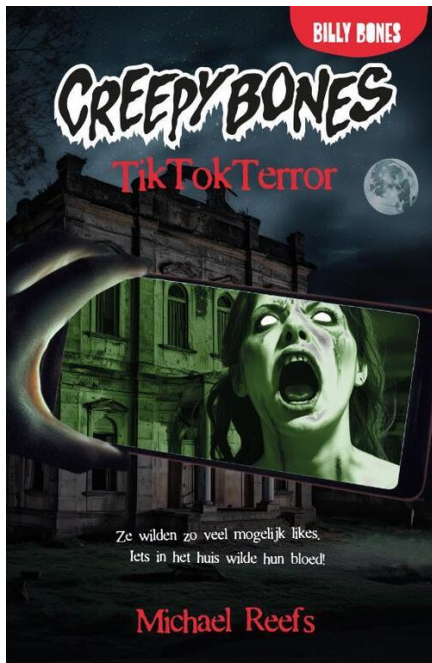
Maar... Ik zag een filmpje voorbij komen van een auteur, die zijn boek aanpreeft als 'het gruwelijkste kinderboek dat je op dit moment kunt vinden'. Hij vervolgde: 'Als je dus houdt van horror, verlaten gebouwen, geesten en kinderen die dood gaan, met dus heel veel bloed, moet je dit boek echt gaan lezen...'

Lees deze zinnen even goed! Hierin zit dus alles, wat ik persoonlijk juist niet in een griezelverhaal voor kinderen wil hebben. 'Als je dus houdt van kinderen die dood gaan met dus heel veel bloed' vind ik een zieke aanprijzing.

Begrijp me goed, ik heb heel veel griezelverhalen geschreven in de diverse Griezelbussen. Volop geesten, vampiers, weerwolven en zombies. Dat klopt. Ontelbare keren is mij gevraagd: waar ligt jouw grens als je griezelverhalen voor kinderen schrijft? Altijd was mijn antwoord: 'Ik houd van griezelen, maar niet van gruwelen. Er is een groot verschil tussen griezelig en gruwelijk! Zelfs griezelboeken, of juist griezelboeken, moeten iets lichts hebben!'

Dat vind ik nog steeds. Natuurlijk bepaalt de auteur zelf wat voor hem wel of niet kan in een boek. Daar heb ik niets over te zeggen. Maar ik vind wel dat het genre griezelboeken voor kinderen op deze manier een richting op gaat, die je alleen maar als horror kunt bestempelen en volgens mijn bescheiden mening is 'horror' niet bedoeld voor kinderen, maar minimaal voor young adults en ouder. Al zullen bepaalde uitgeverijen daar om puur commerciële redenen anders over denken.

Het mag vreemd klinken uit mijn mond, en anderen zullen het niet met mij eens zijn, maar ik vind het begrip horror niet thuis horen in een kinderboekenwereld. Later, wanneer de kinderen volwassen zijn, zullen ze nog genoeg horror tegenkomen. Laat ze tot die tijd prettig griezelen, maar niet gruwelen.

De reactie van Michael Reefs, via De Grote Vriendelijke Podcast op 16 december 2025:

Allereerst heb ik veel respect voor Paul van Loon en zijn enorme betekenis voor het genre griezelverhalen voor kinderen. Zijn boeken hebben generaties lezers gevormd, en ik begrijp heel goed waar zijn zorg vandaan komt.

Waar we van mening verschillen, zit vooral in hoe we kijken naar kinderen van nu en wat zij aankunnen en zoeken in verhalen. Ik sta bijna dagelijks voor klassen, spreek met kinderen over boeken en luister bewust naar wat zij missen in boeken (daar is bijvoorbeeld ook nieuwste boek *De Backroom Files* uit ontstaan, wat eind maart bij Uitgeverij Kluitman zal verschijnen).

Wat ik de afgelopen jaren merk, is dat een deel van de kinderen nadrukkelijk op zoek is naar spannendere, donkerdere verhalen dan wat er nu vaak beschikbaar is. Dat betekent niet dat alle

kinderen horror willen lezen, absoluut niet. En dat hoeft ook niet. Net zoals niet elk kind van voetbal of fantasy houdt. TikTokTerror is nadrukkelijk geschreven voor een specifieke groep lezers die hier zelf bewust voor kiest. Om een klein gat in de markt te vullen.

Ik merk bovendien een duidelijk verschil tussen hoe volwassenen en kinderen het boek ervaren. Volwassen lezers vinden TikTokTerror vaak heftiger dan kinderen zelf. Kinderen lezen met een andere blik: zij ervaren spanning en angst, maar ook afstand, nieuwsgierigheid en controle.

Tijdens schoolbezoeken waarschuw ik kinderen altijd expliciet vooraf. Ik vertel wat erin gebeurt en zeg ook eerlijk dat je er nachtmerries van kunt krijgen als je er gevoelig voor bent. Die keuze laat ik bewust bij henzelf. Bovendien staat deze waarschuwing ook in het boek (en nog een keer als je het boek openslaat, voordat je aan het eerste hoofdstuk begint). We (de uitgever en ik) hebben hier heel goed over nagedacht.

Het klopt dat ik het boek heb gepresenteerd als een zeer heftig verhaal. Dat is stevige marketingtaal en achteraf gezien had die formulering zorgvuldiger gekund. De intentie was niet om geweld te verheerlijken, maar om duidelijk te zijn over wat voor soort boek het is, zodat lezers niet onverwacht iets tegenkomen wat niet bij hen past. De wereld waarin kinderen opgroeien is veranderd. Veel kinderen komen, vaak buiten boeken om, al in aanraking met horror via films, games en sociale media, soms zelfs met beelden waar geen context of verhaal bij zit. In boeken kan ik die spanning juist kaderen, sturen en betekenis geven. Angst in verhalen kan ook een veilige manier zijn om met spanning om te gaan.

Ik begrijp de wens om het onderscheid tussen 'griezelen' en 'gruwelen' scherp te houden. Tegelijk geloof ik dat er ruimte moet blijven voor verschillende smaken binnen de kinderboekenwereld, zolang die met zorg, transparantie en respect voor de lezer worden gemaakt. Voor kinderen die dit niet willen lezen, zijn er gelukkig talloze andere prachtige boeken. Maar voor de kinderen die hier wél naar zoeken, vind ik het belangrijk dat die verhalen ook bestaan, mits eerlijk aangeboden en met duidelijke waarschuwingen.